

Kirsi Miettinen
Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

Janne Leinonen
ABB Oy, Robotics
Riihimiehentie 3, 01720 Vantaa
Tel. 0503324123
Janne.leinonen@fi.abb.com

LAUSUNTO

Viite: Lausuntopyyntö LVM/487/01/2016

Arvoisa vastaanottaja

ABB Oy kiittää mahdollisuudesta kommentoida luonnosta valtioneuvoston periaatepäätöstä automatisaatiosta ja robotisaatiosta. Luonnoksessa on monta kansallisen kilpailukyvyn kannalta katsottuna merkittävää asiaa. Kokonaisuuden kannalta on kuitenkin syytä huomioida, että termit ”automaatisaatio” ja ”robotisaatio” ovat varsin laajoja käsitteitä, ja ilman terminologian tarkentamista ja rajaamista väärinymmärryksen vaara on suuri.

Perinteisissä prosessiteollisuudessa ja valmistavassa teollisuudessa automaatio ja robotiikka takaavat kilpailukyvyn. Ylemmän tason ohjausjärjestelmä ja automaatiojärjestelmä ohjaavat toimilaitteita, joiden avulla itse tuotteiden valmistaminen tapahtuu. Modernit toimilaitteet, kuten ohjelmoitavat logiikat, sähkömoottorit, sähkömoottoreita ohjaavat taajuusmuuttajat, UPS-järjestelmät ja teollisuusrobotit takaavat tasaisen ja laadukkaan valmistusprosessin ja säästävät energiaa. Oleellista on, että periaatepäätöksessä huomioitaisiin edellä mainittu kokonaisuus aiempaa tarkemmin ja että muiden ”robotiikka”-sanan alle liittyvät ohjelmisto-, palvelu- ja liikenne-robotteihin liittyvät tavoitteet eriytettäisiin omaksi tärkeäksi kokonaisuudekseen. Tässä dokumentissa kommentoin luonnoksen sisältöä perusteluineen perinteisen suomalaisen kansainvälistä kauppaa harjoittavan teknologiayrityksen näkökulmasta.

1) Periaatepäätöksen visio ja tavoitteet

Kotimaisen teollisuuden, erityisesti PK-sektorin, haasteena on tällä hetkellä investointien puuttuminen. Toisaalta, Suomessa on maailmanluokan osaamista, yrityksiä ja koulutusta automaatiotekniikan alueella. Ensiksi mainittu vaikuttaa suoraan negatiivisesti Suomen bruttokansantuotteeseen, paikallisten työpaikkojen syntymiseen ja lopulta suomalaisen osaamisen valumiseen ulkomaille. Toiseksi mainittu antaa meille erinomaisen mahdollisuuden pysyä kehityksen kärjessä myös jatkossa. Vision tulisi ottaa voimakkaammin kantaa siihen, että ”Valmistettu Suomessa” on yhteinen tavoitteilamme. Automaatioalan tutkimukseen ja koulutukseen, ei pelkästään robotiikkaan liittyvää, on ehdottomasti tuettava jatkossa ja siten mahdollistettava etulyöntiasemamme globaalissa teollisuuden kilpajuoksussa.

Tavoite 1: ”Suomessa tuotetaan ja kehitetään robotiikkaan ja automaatioon liittyviä älykkäitä tuotteita, järjestelmiä ja palveluita.”

Teollisessa ympäristössä robotti on yksi osa automaatiokokonaisuutta. Tästä syystä toivon, että kokonaisuus huomioitaisiin edellä mainitulla tavalla ja sanaa ”automaatio” painotettaisiin enemmän periaatepäätöksessä. Suomalaisia yrityksiä on tuettava entistä enemmän automaatioinvestoinnissa ja siten taattava paikallinen valmistus ja työpaikat. Lisäksi, digitaalisaation mahdollistamat IoT-palvelut voivat tuoda nopealla aikataululla uutta Suomivetoista liiketoimintaa. Teollisuusympäristössä tässä ovat etuasemassa yritykset, joiden tuotteet ovat avainasemassa loppuasiakkaiden valmistusprosessissa. Tästä syystä, olisiko mahdollista huomioida IoT:n tuoma mahdollisuus periaatepäätöksessä?

Tavoite 2: *"Yhteiskunnassa ja yrityksissä hyödynnetään laajasti robotiikkaa ja automaatiota."*

Mielestäni asiakokonaisuuden kannalta tätä tavoitetta tulisi tarkentaa seuraavasti; 1) Paikallisten automaatioinvestointien tukeminen ja 2) Suomessa tapahtuvan automaatioalan tutkimuksen ja tuotekehityksen lisääminen ja innovaatiotoiminnan tukeminen.

Paikallisten automaatioinvestointien tukeminen

Perinteinen teollisuus on dynamiikaltaan melko hidasta. Viime vuosikymmeninä olemme saaneet seurata suomalaisten yritysten siirtymistä ulkomaiseen omistukseen ja suomalaisen valmistuksen päättymistä. Hidas dynamiikka ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kehitystä ei koko ajan tapahtuisi. Jos automaatioon ei ole investoitu vuosikymmeniin, niin nopeasti yritykset, erityisesti PK-sektorilla, ovat tilanteessa jossa automaatioinvestointiin ei enää yksinkertaisesti ole varaa. Jatkuvasti automaatioon investoivat yritykset pysyvät mukana globaalissa kilpailussa. On totta, että modernin automaation ja robotiikan avulla Suomessa pystytään tekemään kilpailukykyisesti tuotteita globaaleille markkinoille. Periaatepäätöksen tulisi mielestäni ottaa kantaa siihen, kuinka Suomesta tulisi houkutteleva maa yrityksille toimia ja muuttoaalto saataisiin pysähtymään.

Suomessa tapahtuvan automaatioalan tutkimuksen ja tuotekehityksen lisääminen ja innovaatiotoiminnan tukeminen

Miksi Suomi ei voisi olla automaatioyritysten piilaakso tulevaisuudessa myös alkuperältään ulkomaisille yhtiöille? Suomessa on paljon automaatioalan osaamista. Automaatiolaitteet ja erilaiset yhteistyörobotit kehittyvät kovaa vauhtia ja markkina on murroksessa. Periaatepäätöksen tulisi ottaa rohkeasti kantaa siihen, kuinka tämä jatkossa mahdollistetaan, niin perinteisen teollisuuden kuin ohjelmistorobotiikan osalta. Tämä tukisi erinomaisesti vientikauppaa pitkällä aikavälillä.

Tavoite 3: *"Robotiikan ja automaation monialainen kehittäminen ja siihen liittyvä osaaminen nousevat jatkossa Suomen valteiksi."*

Toivon, että periaatepäätöksessä otettaisiin kantaa myös Suomen perusteollisuuden tulevaisuuteen. Metsä-, kemia- ja metalliteollisuus ovat Suomen teollisuuden perusta. Toimialat ovat perinteisiä, mutta kilpailu on kovaa. Näitä toimialoja ei saa unohtaa, sillä tuotantoprosessien automaation edelleen kehittämiseksi on tilaa prosessien parantamiseksi. Teollisen internetin palvelut kehittyvät näillä toimialoilla isoin harppauksin, mutta paikallisesti toimialalla toimivia yrityksiä ja alalla toimivia palvelunkehittäjien toimintaa tulisi tukea periaatepäätöksen linjauksissa.

2) Valtioneuvoksen linjaukset

Tähän toivoisin lisättävän konkreettisen lausunnon siitä, kuinka automaatioinvestointeja Suomeen tullaan tukemaan. Asialla on mielestäni selkeä painoarvo suomalaisen teollisuuden tulevaisuuden kannalta niin paikallisen valmistuksen kuin vientitoiminnan kannalta katsottuna.

3) Ehdotus lisäykseksi periaatepäätökseen

Käytännön asioiden eteenpäin saattamiseksi Suomen olisi hyvä linjata oma kansallisia toimintoja linjaava automaatio ja robotiikkastrategia.

Annan tarvittaessa lisätietoja.

Ystävällisin terveisin

Janne Leinonen, johtaja, ABB Robotics.
2.4.2016, Vantaa.

